

Trädgårdsboa (*Corallus hortulana*)

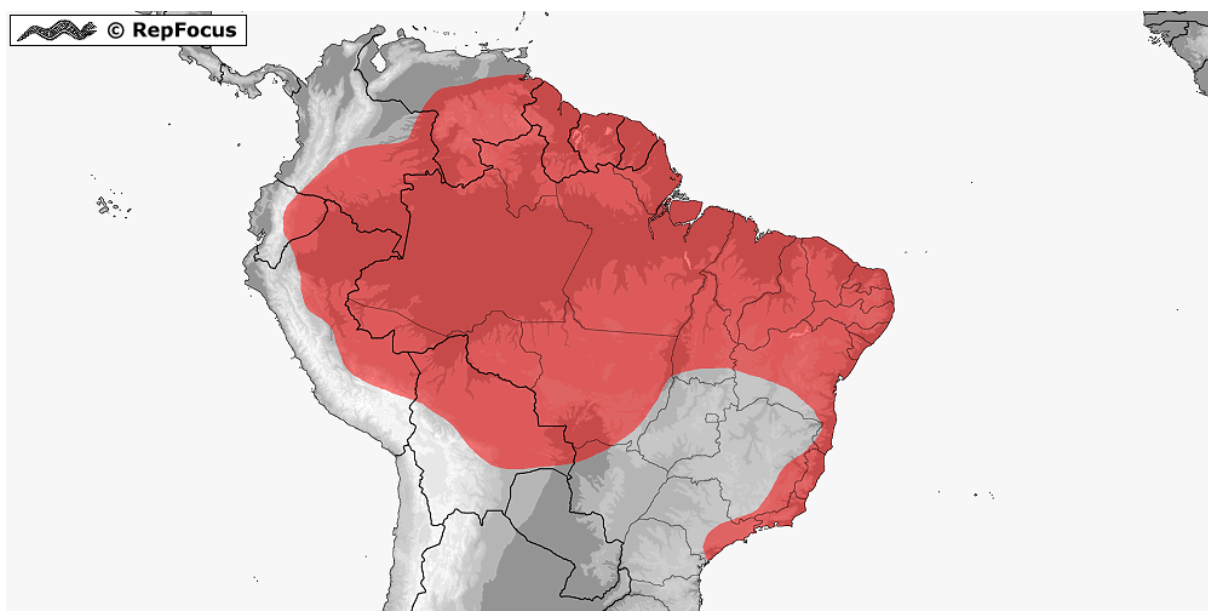
Skötsel och fakta

Släktet *Corallus* är ett av släktena i familjen boaormar – Boidae och omfattar 9 arter från Mellan- och Sydamerika. Samtliga arter är trädlevande och primärt nattaktiva ormar.

Alla boaormar är ogiftiga och kväver i stället sina byten genom att slingra kroppen runt bytesdjuret och krama åt.

Trädgårdsboans vetenskapliga namn skrivs ofta som *Corallus hortulanus*, men om man ska vara grammatiskt korrekt är namnet *Corallus hortulana*. Båda stavningarna får dock anses som vedertagna.

C. hortulana förekommer i ett mycket stort område i norra/centrala Sydamerika. Arten lever primärt i låglansregnskog (som regel under 300 m över havet).

© Rune Midtgaard, www.repfocus.dk

En välskött Trädgårdsboa kan leva länge, i fångenskap kan arten bli åtminstone 20 år.

C. hortulana är känd för att vara en ganska bitsk orm och de flesta individer intar snabbt försvarsställning om de blir störda. Främre delen av kroppen dras ihop i en S-ställning medan bakre delen av kroppen slingras runt en trädgren för stöd.

Corallus hortulana står med på bilaga B av EU:s CITES-förordning. Det krävs alltså ett utförligt härstamningsintyg för att få lov att utföra kommersiella aktiviteter som att köpa eller sälja arten.

Trädgårdsboa i försvarsställning

Utseende

C. hortulana uppvisar en extremt stor variation när det kommer till färg och teckning. Grundfärgen kan vara alltifrån nästan svart eller mörkbrun till gul eller röd. De flesta individer har någon form av teckning – streck, sadlar eller fläckar, oftast i en mörkare färg än grundfärgen.

Trädgårdsboor är väl anpassade till ett liv i trädtopparna med en smal och långsträckt kropp och en lång svans. Huvudet är relativt stort, ögonen är stora med vertikal pupill och det finns en rad med tydliga värmegropar (värmekänsliga organ) längs läpparna i både över- och underkäke. Tungan är som regel svart.

De flesta *C. hortulana* uppnår en total kroppslängd på runt 150 cm, men vissa individer kan bli upp emot 200 cm. Hanar och honor är ungefär lika stora.

Livsmiljö och levnadssätt

Som tidigare nämnts är *C. hortulana* en primärt trädlevande art, och kan hittas i träd upp till 30 m över marken. Arten hittas ofta i närheten av floder och bäckar. Trots deras primärt trädlevande levnadssätt kan man ibland även hitta individer på marken.

Trädgårdsboor är anpassningsbara ormar som kan hittas i en rad olika typer av habitat. De lever gärna i tropisk regnskog, men utnyttjar även torrare habitat.

C. hortulana är primärt aktiv under natten, framför allt mellan solnedgång och midnatt. Under dagen ligger ormarna oftast ihopringlade ovan marknivå, i t.ex. grenverk.

Trädgårdsboor kan både aktivt klättra runt för att uppsöka byten samt placera sig på strategiska ställen för att ligga (eller snarare hänga) i bakhåll för byten.

I terrariet bör man använda sig av rikligt med grenar som ormarna kan klättra på. Djuren bör få tillgång grenar i olika tjocklek och position. Använd dig av levande växter (gärna klättrande) och korkrör för att skapa gömställen på olika ställen i terrariet, ovan marknivå. Bottensubstratet bör kunna hålla fukt och vara tillräckligt djupt för att du ska kunna plantera levande växter däri. Förslagsvis så kan man använda en jord och sandblandning där man även tillför t.ex. kokosfibrer. Täck gärna

bottensubstratet med löv, bark och pinnar, och se till att det finns åtminstone ett gömställe även på marken.

En vattenskål/vattenbad med rent vatten ska alltid finnas i terrariet, gärna tillräckligt stor för att ormen ska kunna bada i den. Diska skålen varje dag.

Terrarium

Enligt Jordbruksverkets bestämmelser (L80) krävs ett terrarium på 0,75 m² med en höjd på minst 85 cm för en trädlevande orm med en total kroppslängd mellan 151 och 175 cm. Jordbruksverkets rekommendationer är dock absolut minimimått, och man bör alltid försöka få till ett så stort terrarium som möjligt. Till 1-2 st vuxna Trädgårdsboor rekommenderar vi ett terrarium med en bottenyta på åtminstone 180x60 cm och en höjd på minst 90 cm, och gärna högre.

Om man vill hålla en flera ormar i samma terrarium kan det vara en bra idé att endast hålla honor, om man inte har planer på att avla på ormarna. Skulle du ändå vilja hålla båda könen tillsammans bör du se till att de har rejält med plats, och helst hålla flera honor tillsammans med en hane. Detta för att minska risken för att honorna blir alltför stressade om hanen är intensiv i sina parningsförsök.

Ifall du köper terrarium och alla tillbehör får du räkna med en totalkostnad på ca 6-10000:- plus ormen, beroende på hur stort terrarium du köper. Tänk på att förbereda terrariet i god tid innan du får hem djuret.

Inköpslista för Trädgårdsboa

- Ett väl tilltaget terrarium
- Dimbar armatur för värmelampa och eventuellt en termostat
- Värmelampa
- Grenuttag (och timer)
- UVB-belysning (förslagsvis Arcadia Pro T5-lysrör med 2,5% UVB)
- Bottensubstrat
- Större vattenskål/vattenbad
- Inredning såsom grenar, korkbark, löv, stenar, rötter mm.
- Termometer (en IR-termometer är ett smidigt alternativ)
- Digital hygrometer
- Köksvåg (för att kunna väga ormen regelbundet)
- Foder (frysta gnagare och kyckling) i rätt storlek
- Övrig inredning

Ormars sociala beteenden är ett förhållandevis outforskat område. De studier som gjorts har i de fall ormar påträffats i grupp oftare avhandlat

omgivande faktorer som temperatur och den geologiska beskaffenheten hos deras hålor. Forskning antyder dock att alla ormar interagerar socialt och kommunicerar med varandra i andra sammanhang än bara de som har att göra med reproduktion och vinterdvala (Doody et al., 2013). Det finns däremot en stor variation bland olika arter och även mellan individer, vilket i sin förlängning betyder att även ormar har personligheter!

"[Vår forskning] visar att ormarna aktivt söker social interaktion, föredrar att hålla sig till större grupper och interagera på ett icke slumpmässigt sätt med specifika individer eller grupper. Vi visar att deras sociala interaktionsmönster påverkas av individuell djärvhet, sällskaplighet och ålder. Ormarnas sociala nätverk stördes två gånger om dagen genom att "blanda" deras platser. Trots dessa störningar återskapade ormarna så småningom sin föredragna sociala miljö."

Aggregation and social interaction in garter snakes, Skinner & Miller, 2020

För oss människor är ormars sociala samspel ofta svårtytt. Det är naturligt för alla ormarter att ha ett visst samspel med artfränder åtminstone delar av året och den största anledningen till att hålla ormar i grupp är för att de ska ha möjlighet att ge uttryck för hela spektret av olika beteenden. Om du väljer att hålla flera ormar tillsammans måste du vara extra vaksam på negativa signaler eftersom ormarna befinner sig på en begränsad yta och i en konstgjord miljö.

Det går utmärkt att hålla individer av de flesta ormarter ensamma, och känner man sig osäker är detta i många fall det bästa. Man bör dock inte avfärda alla reptiler som asociala och solitära djur, och det kan finnas fördelar med att hålla reptiler, inklusive ormar i par eller grupper, förutsatt att det görs på ett genomtänkt sätt.

UVB, värme och belysning

Trädgårdsboa kan placeras i Fergusonzon 1 vilket betyder att de bör ha ett UV-index mellan ca 0,5 och 1,5 någonstans i terrariet. Detta uppnås lättast genom att t.ex. använda sig av ett Arcadia 2,5% Shade Dweller T5 UVB-lysrör som sitter 30-40 cm ovanför solplatsen. Längden på lysröret bör vara 25-50% av terrariets längd, och det bör finnas möjlighet för ormen att sola både direkt under lamporna, samt mer undangömd. Inred alltså ordentligt även på solplatsen.

En halogenlampa är en bra värmekälla som har den mest solliknande fördelningen av IR-strålning. Ifall man kan är det alltid bäst att köpa en lampa vars effekt värmer solplatsen till den önskade temperaturen. Om detta inte är möjligt, eller om man vill styra temperaturen mer precist, kan man köpa en lampa med lite för hög effekt som man sedan justerar med en dimmer, eller ännu hellre en termostat. Termostaten ska vara av typen "dimming termostat". Temperaturen på solplatsen bör ligga på 30-35 °C och temperaturen i resten av terrariet bör ha en gradient mellan ca 25-28 °C. Nattetid kan temperaturen få lov att sjunka något, men den bör ej gå under 23-24 °C.

Till allmänbelysning passar en modern LED-armatur (t.ex. Arcadia Jungle dawn) bäst.

Antalet belysningstimmar bör ligga på 12-14/dygn året runt.

Luftfuktighet

Trädgårdsboor är tropiska ormar som bör ha en hög luftfuktighet, i kombination med relativt höga temperaturer. Luftfuktigheten i terrariet bör ligga mellan 60% och 80% hela dygnet. Duscha terrariet, och ormarna åtminstone 1-2 gånger/dag, antingen för hand eller med hjälp av ett regnsystem. Liksom de flesta andra trädlevande ormar dricker

Trädgårdsboor framförallt från vattendroppar, vilket är ytterligare en orsak till att det är viktigt att dagligen duscha terrariet och djuren.

Bottenmaterialet bör alltid hållas fuktigt i terrariet, och vid behov får man använda sig av ett dränerande lager av t.ex. lecakulor i botten.

Avel

Trädgårdsboor blir som regel könsmogna omkring 3 års ålder. Som hos andra reptiler är det dock storlek/vikt snarare än ålder som avgör när djuren blir könsmogna. Detta innebär alltså att vissa individer blir könsmogna tidigare eller senare än så, beroende på hur fort de växer.

Det kan vara svårt att könsbestämma *C. hortulana* med blotta ögat. Säkraste sättet att bestämma könet är oftast genom att använda sig av en knappsond.

Trädgårdsboor är relativt lätta att få att föröka sig i fångenskap. En temperatursänkning på några grader (till omkring 21 °C), kombinerat med något färre ljustimmar under ca 2 månader brukar kunna stimulera parning.

Som de flesta andra boaormar föder *C. hortulana* levande ungar. En kull består generellt av 5-10 ungar som föds efter 6-8 månaders dräktighet.

Föda

Trädgårdsboor äter olika typer av ryggradsdjur såsom gnagare, fladdermöss, fåglar, ödlor och grodor.

När bytesdjuret fångats slingrar ormen sig snabbt runt det och kramar åt så att blodcirkulationen hos bytet stryps. Bytet dör då snabbt, och sväljs sedan helt. I fångenskap bör *C. hortulana* erbjudas en kost baserad på frusna (och upptinade) gnagare samt fåglar. Variera kosten genom att erbjuda olika typer av både gnagare och fåglar. Kräsna ungar kan erbjudas ödlor eller grodor (eller gnagare som gnidits mot ödlor/grodor), förutsatt att det går att få tag på dessa typer av bytesdjur. I de flesta fall är det dock inga problem att få ungar av *C. hortulana* att äta.

Individer upp till ca 1 år kan få ett eller flera mindre byten var 7:e-10:e dag, och äldre individer bör matas ca varannan till var tredje vecka, beroende på bytesstorlek, reproduktionsstatus och hull.

Vidare läsning

Skötselråd *Corallus hortulana*

<https://www.hetterrarium.com/a-46523963/info-slangen/corallus-hortulanus-tuinboa-care/>

Information om *Corallus hortulana* (med fokus på Ecuador)

https://www.reptilesofecuador.com/corallus_hortulana.html

Allmän information om *Corallus hortulana*

https://animaldiversity.org/accounts/Corallus_hortulanus/

Mycket bra information om boaormar från Västindien

<https://www.westindianboas.org/>

Bok: Robert W. Henderson (2015), "Natural History of Neotropical Treeboas (genus *Corallus*)", Edition Chimaira

Håll även utkik efter ytterligare information på vår hemsida, samt i våra kanaler på sociala medier.

